

PROJECTE ACORD

ACCIÓ
COL·LABORATIVA I
RECERCA DOCENT

MEMÒRIA 2023-2024_2024-2025

Experiències Socioculturals i Resistències
pedagògiques a partir de pràctiques
artístiques en contextos d'exclusió

IES JORDI DE SANT JORDI (VALÈNCIA)

Co-coordinació: Mireia Mirco Gascón Gimeno i Ezequiel Julio Montagud

**Docents investigador+s: Imma Milan Giner, Francesc Gandia Sanchís i
Cristina Climent Menero**

**Docents suport: Pilar Ferrero Mico, Salomé Tormo Palací, Sefi Ruíz Peral,
Cristina Collado Navarro, Jordi Hernández Gisbert, Susana Lidón García,
Charo Bullón Requena, Rodrigo Martínez Novo, Josep Benavent Gadea,
Ana La Casta Vilar, Anna Martínez Gonzalvo, Lluís Antolí Santolaria**

**En col·laboració amb el Grup d'Investigació en Pedagogies Culturals CREARI
de la Universitat de València**

**EXPERIÈNCIES SOCIOCULTURALS I RESISTÈNCIES PGIQUES EN CONTEXTOS D'EXCLUSIÓ
SOCIAL** © 2024 by GEOMETRIES GRUP DE RECERCA EN FP is licensed under [CC BY-NC-ND
4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

PLA DE TREBALL

2023-2024

1

El Pla de treball s'ha desenvolupat d'acord a les fases descrites al següent cronograma d'activitats i accions:

1_ FASE INICIAL (OCTUBRE -DESEMBRE 2023)

A. PRESENTACIÓ DEL PERSONAL DOCENT I CONSOLIDACIÓ L'EQUIP D'INVESTIGACIÓ

- Valoració de la convocatòria ACORD
- Esborrany de possibles col·laboracions
- Disseny de proposta inicial
- Elecció dels temàtiques a treballar

B. DISSENY DEL PROJECTE (SESSIONS DE TREBALL I REDACCIÓ).

- Disseny d'esquema de la metodologia de treball
- Planificació dels aspectes organitzatius
- Elecció dels objectius, activitats formatives i cronograma d'actuacions
- Elecció dels i les participants

C. JORNADA DE PRESENTACIÓ DEL PROJECTE

- Organització d'una jornada de presentació del projecte en l'IES i en la Universitat
- Comunicació del Projecte ACORD en xarxes socials, web del centre i xarxes de la Universitat

D. FORMACIÓ SOBRE EL PROCEDIMENT DE RECERCA I SOBRE LA LÍNIA TEMÀTICA

- Sessions Formatives "Disseny de Projectes d'Investigació Social". Ponent: Almudena Navas Saurín. Professora Titular i Investigadora UV. Departament de Didàctica i Organització escolar. Col·lectiu Estirant de Fil
- Anàlisi diagnòstica del context
- Referències bibliogràfiques i anàlisi de bones pràctiques
- Disseny de la metodologia d'investigació social

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

2_ FASE INTERMÈDIA (GENER – JUNY DE 2024)

A. ADEQUACIÓ AL CONTEXT, ANÀLISI DIAGNÒSTICA I REVISIÓ BIBLIOGRÀFICA

- Sessions Formatives “Disseny de Projectes d’Investigació Social”. Ponent: Almudena Navas Saurín. Professora Titular i Investigadora UV. Departament de Didàctica i Organització escolar. Col·lectiu Estirant de Fil
- Sessió Formativa “Metodologies tortes en investigació artística des de perspectives crítiques”. Ponent: Tatiana Santamans. Director MUECA. Catedràtica de la Facultat de BBAA d’Altea UMH Elx
- Contextualització i adequació de tècniques artístiques a la nostra metodologia d’investigació
- Aplicació de metodologies i tècniques artístiques a l’anàlisi diagnòstica
- Aplicació de l’instrument “Anàlisi de la cultura docent”
- Anàlisi i selecció de metodologies d’investigació artística
- Experiència pilot amb l’alumnat del CFGS “Pràctica Investigació Artística Arts Plàstiques” amb les artistes ROSANAYARIS
- Reunió amb la Càtedra per a participar en publicacions vinculades amb el projecte ACORD
- Presentació de la ponència "Projecte Acord: acció col·laborativa i recerca docent. Incorporar la perspectiva de les pràctiques artístiques com a eines per a la transformació social" en les Jornades d'Intercanvi d'experiències de la família professional Serveis a la comunitat

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió

IES JORDI DE SANT JORDI

B. DISSENY DE LA METODOLOGIA D'ANÀLISI I FORMACIÓ SOBRE RECERCA SOCIAL I ARTÍSTICA

*Accions Formatives sobre el procediment de recerca:

0.- Disseny de projectes d'investigació social i artística com a noves metodologies educatives

1.- Aplicació de metodologies artístiques a l'aula

2.- Processos de registre i documentació en projectes d'investigació social

*Accions formatives sobre la línia temàtica:

1.- Les arts plàstiques i la formació artística

2.- Museus i escola: nous llenguatges museogràfics

3.- Les arts escèniques com a metodologia educativa

4.- Noves metodologies docents a través de les arts sonores

5.- Els audiovisuals com a mitjans educatius

6.- Jornades noves metodologies i art

C. DISSENY I APLICACIÓ DE LA METODOLOGIA D'INVESTIGACIÓ ARTÍSTICA

Disseny i posada en marxa de 5 tallers d'investigació artística:

1.- Taller d'Investigació Artística vinculada a les Arts Plàstiques amb l'alumnat de 2on del CFGS Educació Infantil

2.- Taller d'Investigació Artística vinculada a les Arts Escèniques amb l'alumnat de 1er del CFGM Atenció a Persones en situació de dependència

3.- Taller d'Investigació Artística vinculada a les Arts Sonores amb l'alumnat de 4º PDC

4.- Taller d'Investigació Artística vinculada a les Arts Visuals amb l'alumnat de 1er d'ESO

5.- Taller d'Investigació Artística vinculada amb la Museografia i la seua aplicació a l'aula amb professorat de secundària en general i professorat de la família professional Serveis Socioculturals i a la comunitat

Organització del I ENCONTRE ARTS I ENCÀRREC EDUCATIU:

Performar espais, formes i figures amb professionals de l'educació, professionals de la cultura, professionals de les arts i alumnat dels CGCS Serveis a la Comunitat

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió

IES JORDI DE SANT JORDI

D. REUNIONS DE VALORACIÓ, SEGUIMENT I
AVALUACIÓ DE LES ACTUACIONS

- Sessions de treball equip ACORD amb Grup de recerca CREARI
- Reunions equip ACORD

E. ACTUACIONS DE DIFUSIÓ (IMATGE CORPORATIVA,
WEB I JORNADES).

- Creació i Publicació del contingut específic de la convocatòria al web de l'institut
- Informació del Projecte Acord al claustre i al Consell Escolar
- Reunió inicial amb l'equip Estàndar Estudio per al disseny de la identitat gràfica i l'estratègia de comunicació
- Creació de la web del Projecte ACORD i Instagram "Geometries Grup de Recerca en FP"
- Publicació del contingut específic de les accions del Projecte ACORD a les xarxes socials de l'IES Jordi de Sant Jordi, Geometries Grup de Recerca en FP i CREARI Grup de recerca en Pgies culturals
- Creació identitat gràfica i imatge corporativa del projecte
- Disseny i impressió material del projecte
- Creació de material audiovisual de cada acció formativa i tallers d'investigació així com vídeo resum de la fase intermèdia
- Publicació d'un article per a la Universitat de València amb el Ricard Huerta, director del CREARI grup de recerca en Pedagogies Culturals
- Publicació de les conclusions i resultats de la fase intermèdia en revista digital
- Assistència a jornades i participació en Congressos

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

PLA DE TREBALL

2024-2025

3_FASE FINAL (SETEMBRE 2024 A MAIG 2025)

-Sessió 0 – Presentació dels tàndems (Febrer)

L'equip ACORD organitza una trobada inicial per presentar artistes i docents participants. En aquesta sessió es facilita un calendari orientatiu i es defineixen les dinàmiques de treball

-Sessió 1 – Presentació de l'artista (Febrer)

L'artista comparteix la seua pràctica, tècniques i recursos. Li docent reflexiona sobre com aplicar-ho al seu context i comença a dissenyar una proposta didàctica amb demandes concretes

-Sessió 2 – Presentació de la proposta d'aula (Març)

Li docent exposa la seua proposta a l'artista, qui prepara una sessió formativa adaptada a les necessitats identificades.

-Sessió 3 – Formació pràctica (Març)

L'artista forma la docent en l'ús de tècniques i materials específics. Aquesta sessió es pot fer a l'institut o al taller de l'artista

-Aplicació pràctica a l'aula (Abril-Maig)

Li docent desenvolupa la seua proposta amb l'alumnat en almenys tres sessions de 3h. Aquest treball inclou documentació i elaboració d'una relatoria, amb el seguiment de l'equip ACORD

-Sessions d'assessorament i acompanyament (Abril-Maig)

L'artista dona suport a li docent (presencialment o en línia) per resoldre dubtes o dificultats durant la implementació del projecte

-Sessió de valoració final (Juny)

Sessió de tancament per compartir experiències, avaluar el procés i extreure conclusions col·lectives sobre l'impacte del projecte

-II ENCONTRE ARTS I ENCÀRREC EDUCATIU (Juny)

Jornada de transferència dels processos i resultats de les pràctiques d'investigació artística amb el professorat del Jordi dirigida a professionals de l'educació, cultura i de l'art

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

SEGUIMENT D'ACTIVITATS

F1 Presentació de personal docent i consolidació d'equip d'investigació Disseny de projecte Jornada de presentació del projecte Sessions Formatives "Disseny de Projectes d'Investigació Social" Aplicació de metodologies i tècniques artístiques a l'anàlisi diagnòstica	Realitzat Octubre 23 Octubre 23 Octubre 23 Desembre 23
F2 Sessions Formatives "Disseny de Projectes d'Investigació Social" Sessió Formativa "Metodologies tortes en investigació artística des de perspectives crítiques" Sessió formativa "Processos de registre i documentació en projectes d'investigació social" Experiència pilot amb l'alumnat del CFGS "Pràctica Investigació Artística Arts Plàstiques" amb les artistes ROSANAYARIS Presentació de la ponència "Projecte Acord: acció col·laborativa i recerca docent. Incorporar la perspectiva de les pràctiques artístiques com a eines per a la transformació social" en les Jornades d'Intercanvi d'experiències de la família professional Serveis a la comunitat 1.- Taller d'Investigació Artística vinculada a les Arts Plàstiques amb l'alumnat de 2on del CFGS Educació Infantil amb ROSANAYARIS 2.- Taller d'Investigació Artística vinculada a les Arts Escèniques amb l'alumnat de 1er del CFGM Atenció a Persones en situació de dependència amb LALIOPARDA 3.- Taller d'Investigació Artística vinculada a les Arts Sonores amb l'alumnat de 4º PDC amb CORAZÓN DE ROBOTA 4.- Taller d'Investigació Artística vinculada a les Arts Visuals amb l'alumnat de 1er d'ESO amb JOAQUÍN ARTIME 5.- Taller d'Investigació Artística vinculada amb la Museografia i la seua aplicació a l'aula amb professorat de secundària en general i professorat de la família professional Serveis Socioculturals i a la comunitat amb RICARD HUERTA Organització del I ENCONTRE ARTS I ENCÀRREC EDUCATIU: Performar espais, formes i figures amb JUANA VARELA, JOAQUÍN ARTIME, VÍCTOR PARRAL, Versonautas, LAERRERIA. Dirigit a professionals de l'educació, professionals de la cultura, professionals de les arts i alumnat dels CGCS Serveis a la Comunitat	Realitzat Febrer 24 Febrer 24 Març 24 Gener 24 Març 24 Gener 24 Abril 25 Maig 24 Maig 24 Juny 24

SEGUIMENT D'ACTIVITATS

MEMÒRIA 2024-2025

F3

-Sessió 0 – Presentació dels tandems

L'equip ACORD organitza una trobada inicial per presentar a les artistes (JUANA VARELA, JOAQUÍN ARTIME, HUGÁCEO CRUJIENTE, ANAÏS FLORIN i RAMONA RODRÍGUEZ) i a les 5 docents participants. En aquesta sessió es facilita un calendari orientatiu i es defineixen les dinàmiques de treball.

Realitzat

Febrer 25

Febrer 25

-Sessió 1 – Presentació de l'artista

L'artista comparteix la seua pràctica, tècniques i recursos. La docent reflexiona sobre com aplicar-ho al seu context i comença a dissenyar una proposta didàctica amb demandes concretes.

Març 25

-Sessió 2 – Presentació de la proposta d'aula

Li docent exposa la seua proposta a l'artista, qui prepara una sessió formativa adaptada a les necessitats identificades.

Març 25

-Sessió 3 – Formació pràctica

L'artista forma la docent en l'ús de tècniques i materials específics. Aquesta sessió es pot fer a l'institut o al taller de l'artista.

Abril-Maig 25

-Aplicació pràctica a l'aula

La docent desenvolupa la seua proposta amb l'alumnat en almenys tres sessions de 3h. Aquest treball inclou documentació i elaboració d'una relatoria, amb el seguiment de l'equip ACORD.

Abril- Maig 25

-Sessions d'assessorament i acompanyament

L'artista dona suport a la docent (presencialment o en línia) per resoldre dubtes o dificultats durant la implementació del projecte.

Juny 25

-Sessió de valoració final

Sessió de tancament per compartir experiències, avaluar el procés i extreure conclusions col·lectives sobre l'impacte del projecte.

Juny 25

-II ENCONTRE ARTS I ENCÀRREC EDUCATIU

Jornada de transferència dels processos i resultats de les pràctiques d'investigació artística amb el professorat del Jordi.

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

OBJECTIUS ASSOLITS

2

2023-2024

En el curs escolar 2023-2024 amb el Projecte ACORD s'han assolit els següents objectius:

A) La creació d'una xarxa investigadora entre la Universitat i l'Institut Jordi Sant Jordi sensible a col·laboracions amb altres agents (artistes, organitzacions del barri, etc) que ens ha permés assolir:

La realització d'un diagnòstic referent a l'ús de metodologies docents de tall tradicional i altres fórmules innovadores.

La incorporació de la perspectiva de les pràctiques artístiques com a eines per a la transformació social.

El disseny i aplicació tallers d'investigació en metodologies artístiques per a conèixer la seua transferència en un possible canvi paradigmàtic en la nostra cultura de centre.

B) La indagació a través dal voltant de noves metodologies participatives i d'avaluació vinculades a les Arts com a eina per a la transformacció social que ens ha permés assolir:

El fet de repensar la pràctica docent en els ensenyaments obligatoris i postobligatoris.

La introducció al professorat i a l'alumnat en noves metodologies participatives i d'avaluació.

C) La transferència del coneixement en pràctiques socials, culturals i comunitàries d'impacte en la cultura de centre que ens ha permés assolir:

La identificació bones pràctiques a partir del reconeixement de capacitats i el disseny d'un mapa competencial en les pràctiques pedagògiques de centre.

L'inici de processos d'avaluació de l'impacte de les pràctiques artístiques en com a fórmula per a la reversió de les desigualtats educatives, el fracàs escolar i l'abandó primerenc.

D) La difusió l'experiència a partir d'un pla de comunicació específic per al programa d'innovació i transferència educativa ACORD i el disseny de materials didàctics per a l'aplicació real dels canvis metodològics proposats pel projecte.

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

2024-2025

En el curs escolar 2024-2025 amb el Projecte ACORD s'han assolit els següents objectius:

A) Creació d'una xarxa investigadora:

S'ha establert una xarxa entre la Universitat i l'Institut Jordi Sant Jordi, amb la participació de 6 docents, 2 artistes i 1 agent comunitari. Es va realitzar un diagnòstic inicial mitjançant 3 sessions col·lectives i una enquesta a 18 docents. Es van impartir 12 hores de formació en pràctiques artístiques i es van dur a terme 5 tallers d'investigació amb la participació de 60 alumnes.

B) Indagació en noves metodologies participatives i d'avaluació:

S'han desenvolupat 4 sessions d'aula amb enfocament participatiu i artístic, arribant a 5 grups-classe. El 90% del professorat implicat (5 de 6) ha incorporat noves metodologies en les seues programacions. L'alumnat ha experimentat almenys 3 tipus d'avaluació alternativa: coavaluació, rúbriques visuals i diaris de procés.

C) Transferència de coneixement i impacte en la cultura de centre:

S'han documentat 10 pràctiques pedagògiques considerades bones pràctiques. El mapa competencial docent s'ha iniciat amb 8 entrevistes i 3 reunions pedagògiques. A més, s'han obert 2 línies d'avaluació d'impacte centrades en la inclusió i la reducció del risc d'abandó escolar.

D) Difusió de l'experiència:

S'ha desenvolupat un pla de comunicació específic, amb 5 publicacions al blog del projecte, 1 vídeo resum i participació en 2 jornades d'innovació educativa. S'han dissenyat 4 materials didàctics orientats a l'aplicació pràctica dels canvis metodològics, actualment en fase de validació.

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

PROPOSTES DE MILLORA

3

Després de l'experiència acumulada en la participació del projecte ACORD, considerem fonamental introduir una sèrie de millores estructurals i operatives que garantisquen la consolidació, continuïtat i major impacte del programa en la cultura educativa dels centres participants.

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

1. Consolidació i continuïtat del Projecte ACORD

Perquè el projecte puga transformar realment les pràctiques educatives i arrelar-se de manera sostinguda en la cultura de centre, es fa necessària la consolidació del programa més enllà de convocatòries puntuals. Proposem establir una línia estratègica de continuïtat a mitjà termini, que permeta desenvolupar processos de recerca i innovació amb major profunditat, així com integrar els aprenentatges en la planificació general del centre. Aquesta continuïtat garantiria una major implicació del claustre i una transferència més efectiva a altres nivells educatius.

2. Ampliació de la dotació econòmica

La naturalesa del projecte, basada en el treball conjunt entre artistes i docents, implica una dedicació intensa i recursos específics (material artístic, documentació audiovisual, espais de treball externs, etc.). Per això, resulta imprescindible una ampliació de la dotació econòmica assignada a cada centre, que permeta cobrir adequadament les necessitats materials, logístiques i professionals del projecte. Aquesta ampliació afavoriria una participació més àmplia del professorat i una aplicació més rica i variada de les propostes.

3. Creació d'un espai web específic del projecte ACORD

Amb l'objectiu de visibilitzar, connectar i inspirar altres comunitats educatives, es proposa la creació d'un espai web propi dins del portal de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació. Aquest espai hauria de recollir les experiències, relatories, materials i bones pràctiques dels diferents centres participants, així com permetre la consulta oberta dels resultats i una comunicació activa a través de canals oficials (xarxes socials, butlletins, vídeos, etc.). La visibilització pública del projecte contribuiria a legitimar-lo i ampliar-ne l'impacte.

4. Assignació d'una persona tècnica per centre educatiu

Per tal de garantir un seguiment més pròxim, coherent i ajustat a les realitats específiques de cada centre, es considera fonamental comptar amb la figura d'una persona tècnica assignada a cada institució educativa. Aquesta figura hauria d'assumir tasques d'assessorament, coordinació i acompanyament continu durant tot el procés, facilitant la connexió entre artistes, docents i administració. Això milloraria la gestió del projecte, afavoriria la resolució de possibles dificultats i asseguraria un millor aprofitament de la iniciativa.

Amb aquestes propostes, busquem reforçar el caràcter estructural del projecte ACORD, ampliar el seu abast i assegurar una implantació profunda, transversal i transformadora en els centres educatius de la Comunitat Valenciana.

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

PLA DE DIFUSIÓ EXECUTAT 4

El pla de difusió del projecte ACORD s'ha desenvolupat atenent a la metodologia de Tractament Integrat de Llengües i Continguts (TILC), consolidant la línia comunicativa iniciada el curs anterior i ampliant formats i canals per augmentar la visibilitat i transferència del projecte. Les accions s'han estructurat en tres fases principals:

Experiències Socioculturals i
Resistències pedagògiques
a partir de pràctiques
artístiques en contextos
d'exclusió
IES JORDI DE SANT JORDI

A) FASE INICIAL

Presentació interna del projecte al professorat i alumnat participant.
Publicació del llançament del projecte en xarxes socials del centre, web i canals de la Universitat.
Difusió del calendari general i dels objectius d'aquesta edició.

B) FASE INTERMÈDIA

Manteniment i actualització de la imatge corporativa d'ACORD.
Publicació de continguts periòdics en la web específica del projecte.
Difusió de les activitats formatives i tallers artístics mitjançant publicacions en xarxes socials (6 entrades destacades).
Comunicació dels tallers d'investigació artística per a alumnat i professorat, amb cobertura gràfica i audiovisual.
Distribució interna de materials de seguiment i promoció: cartelleria, presentacions visuals i documents informatius.

C) FASE FINAL

Preparació dels continguts previs per a la segona edició de l'Encontre Arts i Encàrrec Educatiu.
Creació de materials didàctics en procés de maquetació i validació.
Participació en 3 jornades i esdeveniments educatius per compartir els resultats i metodologies implementades.
Disseny i difusió de peces audiovisuals breus sobre les pràctiques desenvolupades.

D) PROJECTE AUDIOVISUAL DESTACAT

Una de les principals novetats d'enguany ha estat l'inici de la gravació d'un documental sobre el desenvolupament del projecte al centre. Aquest recurs audiovisual està actualment en fase de producció i recollirà els processos, testimonis i impactes generats per ACORD. S'espera que estiga disponible el pròxim curs i tindrà un paper clau en la difusió institucional, així com en formacions i accions futures de transferència.
Aquest conjunt d'accions ha contribuït a reforçar la visibilitat del projecte, facilitar la comunicació entre agents implicats i documentar bones pràctiques per a la seua futura aplicació en altres contextos educatius.